

Asia: VN/15849/2021

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Sivistystyönantajat (myöhemmin Sivista) kiittää opetus- ja kulttuuriministeriötä mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta. Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi lakia opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta 1.1.2023 lukien. Lakiin esitetään lisättäväksi säännös valtion erityisavustuksesta varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin. Lisäksi lakiin ehdotetaan lisättäväksi asetuksenantovaltuutus. Valtioneuvoston asetuksella ehdotetaan säädettäväksi tarkemmin avustuksen käyttökohteista ja myöntämisperusteista. Valtionavustus voitaisiin myöntää kahden vuoden välein.

Sivista pitää tärkeänä, että yksityisen opetuksen järjestäjän on mahdollista hakea erityisavustusta esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin tasapuolisesti kunnallisten toimijoiden rinnalla. Erityisesti alueensa lähikouluina toimivat yksityiset perusopetuksen järjestäjät on tärkeää huomioida yhdenvertaisuutta edistävinä toimijoina.

Sivista esittää opetus- ja kulttuuriministeriölle harkittavaksi, voisivatko yksityiset varhaiskasvatustoimijat tietyin tarkasti määriteltyjen reunaehtojen puitteissa olla avustuskelpoisia tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin. Sivistan varhaiskasvatusta järjestävät jäsenet ovat pääsääntöisesti yhdistysmuotoisia toimijoita, eikä tavoitteena tällöin ole taloudellisen voiton tekeminen. Esim. Rauman Pikku-Norssi kehittää varhaiskasvatuksen pedagogiikkaa Turun yliopiston alaisuudessa. Sivista pitäisi tärkeänä, että esimerkiksi tämänkaltaisilla toimijoilla on tasavertaiset mahdollisuudet edistää yhteiskunnallista tasa-arvoa.

Sivista katsoo, että opetuksen järjestäjien ja varhaiskasvatustoimijoiden saatava itse vapaasti päättää avustusten kohdentamisesta. Liian tiukat kriteerit voivat vaikeuttaa rahoituksen tehokasta käyttöä. Opetus- ja kulttuuriministeriön on luotettava paikallisten opetuksen järjestäjien toimintaan ja harkintakykyyn. Lisäksi on huomattava, että liiallinen sääntely lisää hallinnollista työtä ja taakkaa, mikä on pois itse toiminnasta.

Avustusta ehdotetaan myönnettäväksi kahdeksi vuodeksi kerrallaan. Sivista ehdottaa, että avustuksen myöntöväli olisi pidempi, jotta rahoitus mahdollistaa myös tehtyjen toimenpiteiden vaikutusten seurannan ja arvioinnin.

Pidämme tärkeänä, että avustuksen vaikuttavuutta on syytä tarkastella sen osalta, takaako esitetty avustusrahoituksen määrä kovinkaan merkittävää vaikuttavuutta suhteessa lasten ja nuorten määrään. Samalla on tärkeää huolehtia siitä, että perusrahoituksesta ei leikata, vaan avustukset toimivat perusrahoitusta täydentävinä. Samalla myöntämiskriteereiden on oltava selkeästi perusteltuja ja läpinäkyviä sekä järjestäjäneutraaleja.

Rode Jussi-Pekka
Sivistystyönantajat ry